

การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ตามโครงการพระราชประสงค์หุบกะพง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑามาศ พิรพัชระ

สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด (ในพระราชูปถัมภ์) ได้เริ่มต้นจดทะเบียนเป็นสหกรณ์เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2514 ใช้ชื่อว่า สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานหนังสือจดทะเบียนสหกรณ์ มีสมาชิกเมื่อแรกเริ่มก่อตั้ง จำนวน 128 ครอบครัว มีทุนเรือนหุ้น 175,000 บาท ทุนดำเนินงาน 253,677 บาท ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก 421 ครอบครัว มีทุนดำเนินการทั้งสิ้น 12,594,330 บาท การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวมซื้อ ธุรกิจรวมขาย ธุรกิจการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร และ ธุรกิจการรับฝากเงิน ในธุรกิจการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร มีการจัดตั้งกลุ่มจัดทำผลิตภัณฑ์เป็นรายได้ของกลุ่มคือ 1)กลุ่มปานศรนารายณ์ 2)กลุ่มของใช้ในครัวเรือน 3)กลุ่มไข่เค็ม 4) กลุ่มไวน์ 5) กลุ่มขนม การดำเนินงานดังกล่าว สมาชิกในกลุ่มได้มีการรวมตัวกันจัดทำผลิตภัณฑ์และฝากจำหน่าย ณ ร้านค้าสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง และจำหน่ายโดยตรงแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้าเยี่ยมชมกิจการของกลุ่ม

ผู้เขียนและคณะได้เดินทางเพื่อสำรวจพื้นที่การดำเนินงานของกลุ่มเมื่อปี 2549 พบว่า กลุ่มมีความต้องการให้นักวิจัยช่วยเหลือโดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุกุณธ์ของสินค้าซึ่งจำหน่ายในร้านค้าและศูนย์จำหน่าย จึงได้รวบรวมข้อมูลและดำเนินโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จากปี 2549 ถึง 2553 โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผ่านทางคลินิกเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยใน 5 โครงการ

ปี 2549 โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพชุมชนในจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยอบรมเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มชุมชนสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด หลักสูตรผ้าบาติก 20 คน หลักสูตรการทำผ้ามัดย้อม 22 คน หลักสูตรการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 16 คน และผู้สมัครในกลุ่มชุมชนเขาเต่า หลักสูตรการทำผ้าบาติก 20 คน และหลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือเขาเต่า 20 คน ผู้รับการอบรมพึงพอใจต่อโครงการ ร้อยละ 88.74 โดยพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.44 และมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 73.56

ปี 2550 โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาต่อยอดอาชีพการทำผ้าและปานศรนารายณ์มัดย้อมของชุมชนหุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี โดยอบรมเชิงปฏิบัติการแก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด จำนวน 61 คน ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ 16 จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 2 – 6 เมษายน 2550 ผู้รับการอบรมพึงพอใจต่อโครงการ ร้อยละ 88.40 โดยพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.42 และมีความรู้ไปใช้ประโยชน์ร้อยละ 62.29

โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลไม้และการทำน้ำผลไม้พร้อมดื่ม ได้อบรมเชิงปฏิบัติการแก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด และกลุ่มสตรีชุมชน ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จำนวน 65 คน ณ สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ระหว่างวันที่ 15 – 19 กันยายน 2550 ผู้รับการอบรมพึงพอใจต่อโครงการ ร้อยละ 86.00 โดยพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.30 และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ร้อยละ 81.54

ปี 2551 โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาต่อยอดอาชีพการแปรรูปผลไม้ ได้อบรมเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มขนม ชุมชนสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด และกลุ่มสตรีชุมชนตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 62 คน ณ สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด และศึกษาดูงานการแปรรูป

ผลิตภัณฑ์อาหารของกลุ่มสตรีบ้านทาน อำเภอบ้านลาด ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า ผู้รับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อโครงการ ร้อยละ 94.40 โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.72 ติดตามผลการใช้ประโยชน์ พบว่ามีผู้สำเร็จการฝึกอบรม ร้อยละ 79.03 นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์โดยใช้ประโยชน์ในครอบครัวและชุมชนร้อยละ 32.65 ใช้ในการสอน/บอกความรู้แก่คนอื่น ร้อยละ 8.16 ใช้ในการนำไปเป็นรายได้หลัก/เสริม ร้อยละ 48.98 และมีผู้ผ่านการฝึกอบรมร้อยละ 10.20 สามารถลดรายจ่ายในครอบครัว นอกจากนี้ จากการติดตามผล พบว่าชุมชนได้มีการรวมตัวเพื่อทำผลิตภัณฑ์จำหน่าย ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ตลาดเขาวัง และในงานนิทรรศการต่างๆ

ปี 2553 โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มป่านศรนารายณ์เพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ได้อบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการทำและใช้ประโยชน์จากเส้นใยป่านศรนารายณ์ในงานจัดดอกไม้ การทำกระดาษและบรรจุภัณฑ์กระดาษป่านศรนารายณ์ และการใช้สิ่งประดิษฐ์ เครื่องนวดเส้นใย มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 40 คน ผลการประเมินความพึงพอใจพบว่า ร้อยละ 90.00 ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อโครงการ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.50 ติดตามการนำไปใช้ประโยชน์พบว่า มีผู้สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 40 คน หรือร้อยละ 100 นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ โดยใช้ประโยชน์ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้ฝึกอบรมนำความรู้ไปขยายผลต่อในด้านประยุกต์เป็นความรู้ใหม่ในการทำเป็นบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้นเพื่อใช้บรรจุสินค้าในสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด จำนวน 21 คน หรือร้อยละ 52.50 และใช้ในการประชาสัมพันธ์ชุมชน จำนวน 19 คน หรือร้อยละ 47.50

ผลการดำเนินงาน ก่อให้เกิดเรื่องเล่าความสำเร็จ(Success Story) อย่างต่อเนื่อง โดยมหาวิทยาลัย และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ เรื่อง เพิ่มมูลค่าป่านศรนารายณ์ เทคโนโลยีต่อยอดอาชีพแปรรูปผลไม้ และเรื่อง การสร้างมูลค่าเพิ่มป่านศรนารายณ์เพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ที่สำคัญคือ ได้ร่วมสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนดังกล่าว

